

PALEOLİTİK KÜLTÜREL KRONOLOJİ HAKKINDA BAŞKA BİR FİKİR

Kudo Yuichiro, Doğu Honshu Adası'nda Geç Paleolitik'in sonu ve Jomon'un başlangıcı için aşağıdaki kronolojiyi önermiştir. Bu öneri 20'den fazla sitten elde edilen yaklaşık 90 kalibre edilmiş radyokarbon tarihlerine dayandırılmıştır. Bu kronoloji GÖ. 24.000'den 11.000'e (kalibre edilmiş) bir zaman aralığı gösterir.

1) Sırtlı uç endüstrisi	G.Ö. 23.000-20.000	(kalibre edilmiş)
2) Uç endüstrisi	G.Ö. 21.000-19.000	“
3) Mikro dilgi endüstrisi	G.Ö. 18.000 (20.000)-15.000	“
4) Biface endüstri ve düz ç.ç. grubu	G.Ö. 17.000-15.000	“
5) İnce-uzun kil sırtlı ç.ç. grubu	G.Ö. 15.000 (16.000)-14.000 (13.000)	“
6) Yarımday baskılı ve ip izli ç.ç. grubu	G.Ö. 13.500-11.500	“
7) İp sargılı-ağaç çubuk izli ç.ç. grubu	G.Ö. 11.000 ve daha geç	“

Paleolitik siteleri genellikle yüzeyden bulmak zordur. Bunların büyük bir kısmı kazılar sırasında bulunmuştur. Fakat Japonya'da arkeologların çoğu Paleolitik Çağ ile ilgilenmemektedir ve bunların birçoğu da -çok daraltılmış kazılarda bile- daha derin tabakalara kadar kazılmamışlardır.

Paleolitik arkeoloji Japonya'daki tüm yayın ve kazı çalışmalarının sadece %2'sini oluşturur.

Geç Paleolitik'in başlangıcına doğru tüm siteler egzotik materyal kullanımının ve alet üretiminin yoğun kanıtlarını gösterirler- 35.000 yıldan daha eski olduğu iddia edilen Japonya'daki sitelerde böyle kanıtların toplam ya da kabaca toplam yokluğu kesin bir tezat oluşturur-

Büyük kenarlı balta (keser) benzeri aletler de, bu periyodun en eski sitelerinin bir kısmında görülür. Fakat yonga aletler ve çeşitli yontuk çakıl aletler 35.000'den 23.000 yıl önceye kadar hâkimdir. Bu aletler Kuzey Çin'deki aynı dönemin materyali ile bazı benzerlikler gösterir fakat bu kültürün tamamı, öncü

bir kültür olduğu izlenimini verir. 23.000'den daha eski olan sitlerin tamamı Japonya'nın üç güney Ana Adası üzerindedirler. Bana göre kuzeydeki **Hokkaido** adası üzerinde rapor edilen sitler, bunlardan daha eski değillerdir. İkna edici bir sit yoktur.

Yaklaşık 24.000 ya da 22.000 yıl önce Güney Japonya'daki dev volkanik püskürme, ülkenin büyük bir kısmına **Aira-Tanzawa (AT) tefra** isimli farklı bir kül yaydı. Bu tefra, Japonya'nın her tarafındaki sitleri AT'den önce ve AT'den sonra olmak üzere tarihlemeyi mümkün kıldı. Yaklaşık aynı zamanda, yonga ve dilgi üzerine yapılan sırtlı bir alet yani ilk gerçek “bıçak biçimli taş aletler” (knife-shaped stone tools) ortaya çıktı. O zamandan 16.000 yıl öncesine kadar yontuk çakıl aletlerin tümü sitlerden yok olduğunda, yontuk çakıl aletler gittikçe önemsiz aletler olurken, küçük iyi işlenmiş aletler özellikle de bıçak biçimli aletler gittikçe daha önemli oldular.

16.000 ve 13.000 arasında baskın olan çört (bir çeşit çakmaktaşı), obsidiyen ya da sert tabakalı taşlardan yapılmış küçük aletler, Avrupa ve Kuzeydoğu Asya'da aynı dönemin aletlerine gözle görülür bir benzerlik gösterirler. Daha kuzeydeki **Hokkaido** Adası'ndaki sitlerden bulunan aletler, Sibiryaya ve Uzakdoğu Rusya'da bulunanlarla hemen hemen aynıdır.

Kuzeydoğu Asya'ya özgü mikro dilgi ve çekirdekleri, yaklaşık 15.000 yıl önce Hokkaido'da, 13.000 ya da 12.000 yıl önce ise Tokyo ve Batı Japonya'da bulunmuşlardır. Bu mikrolitik sitlerin tümü, ünlü **Fukui Mağarası** siti gibi, güneydeki Kyushu Adası üzerinde daha geç olanlardan biri hariç, seramiksizdir. Büyük iki yüzden işlenmiş yaprak uçlar, Kuzey Japonya'nın çoğu yerinde mikro çekirdeklerle bulunmuştur, fakat onlar Tokyo çevresindeki Kanto bölgesinde geç tarihli mikro çekirdekler benzer gibi görünmektedirler.

Ara sıra bazı çanak-çömlek parçaları, Doğu'da bifasiyal (iki yüzden işlenmiş) uçlarla birlikte bulunmuşlardır ki orası 12.000-13.000 yıl önceye tarihlenir. Fakat, Büyük olasılıkla ok başları olan küçük saplı uçlar içinde evrimlenmiş iki yüzeyli uçların ortaya çıktığı Fukui mağarasında, bilinen en eski

stil olan çizgi bezemeli çanak çömlekler mikro çekirdeklerle birlikte bulunmuştur. Yaklaşık 13.000 ve 11.000 arasındaki bu dönem, aynı zamanda tarihlendirmesi çok zor olan hızlı bir değişimle ve gözle görülür bölgesel çeşitlenmelerle kendini gösterir. Bu sebepten Paleolitik'ten Jomon'a geçiş hala çok net değildir.

Geç (Üst) Paleolitik sırasında çevre ve iklim koşulları, dünyanın her yerinde günümüzdeki ılımlı (mutedil) kuşaklarda olduğu gibi, serinden soğuğa doğru idi. 21.000-18.000 yıl önce civarında buzul soğuğu zirvedeyken, kuzeyde Hokkaido'nun büyük bir kısmı tundralarla kaplandı. Batısal ve merkezi Japonya'nın geri kalan çoğu kısmı kuzeysele kozalaklı bir ormanla kaplandı. Tokyo civarındaki Kanto Ovası'ndan Kyushu'ya kadar Batı Japonya, mutedil kozalaklı bir orman ile örtüldü. Nauman's filleri ve Yabe's geyikleri bu ormanın büyük bir kısmında dolaşmaya başladı. Büyük memeli hayvanlar grubu içinde yer alan yassı boynuzlu iri geyik, kahverengi ayı, step bizonu ve sığırlar, genellikle arktik (soğuk iklim) faunasıyla birlikte, Doğu ve Kuzey Japonya'nın ormanlarında yaşadılar.

Japonya'da geç Paleolitik insanların yiyecek olarak ne yedikleri halen bir tahminden biraz azdır. Sadece **Lake Nojiri** sitesi, olası yiyecek kalıntılarıyla birlikte- Nauman's filleri ve Yabe's geyikleri- aletler vermiştir, fakat burada bunların insanlar tarafından öldürüldüğünü gösteren bu kemik kanıtlar bile ikna edicilikten uzaktır. Aynı zamanda taş aletler üzerinde kullanım izleriyle ilgili küçük araştırmalar da vardır, bununla birlikte çeşitli aletlerin nasıl kullanıldıkları konusunda sağlam (doğru) bir fikrimiz yoktur. Taş aletlerin boyutlarının, büyük hayvanlardan daha çok küçük hayvanları avlamak için yapıldığı hususu avcılığın ana konusu olarak tartışılmalıdır.